

dictus, vide pag. 44. antea; cujus synonymus est Radiolus glandularius subcinereus major, partim tenuissimè striatus, partim punctulatus, *Long. de Lapid. 127. Tab. 36. f. 2.* Radiolus glandularius, seu Lapis Judaicus Boetii, *Luid. Lithp. Brit. 49. N. 998.*

Hic Lapis mihi esse videtur spina *Echinidis Ovarii* petrefacta, sed speciei multo majoris eâ quam hic exhibeo. De Lapide priùs tractavi, p. 44. ubi inveniat Lector.

CLASSIS SECUNDA,

DE

Animalibus Sanguineis.

SECTIO PRIMA.

De Piscibus.

Sanguinem voco liquorem illum rubicundum, vitæ sedem fontemque, caloris nativi pabulum & vehiculum, qui circulari motu jugi & indefinente per arterias & venas fluit, *R. Synop. Animal. p. 50.*

Non sum nescius (inquit doctissimus *Raius*) Piscis nomen à nonnullis quàm latissimè extendi ad Aquatilia omnia significanda, tam sanguinea, quam exanguia majora. Quin & vulgus nostrum hæc omnia pro Piscibus habet: verum nobis definientibus, Piscis Animal est aquatile, sanguineum, pedibus carens, vel squamis vel cute nuda contextum, pinnis natans, in aquis perpetuò degens, nec sponte unquam in siccum exiens. *Vid. Willoughb. Ichthyograph. 1.*

Pisces sunt vel

Branchiis respirantes corde unico ventriculo prædito, iique vel

Ovipari (i. e. ova non intus foventes, sed in aquas ejicientes, ubi calore solis foventur, & excluduntur) dorso erecto natantes, vel corpore

Longo & lubrico, squamis quoque carente, pinnis

Ad branchias obtinentes, ventralibus destituti: *Anguilla.*

Utroque pari donati, i. e. branchiali & ventrali

Duabus in dorso pinnis: *Mustela fluviatilis.*

Unica in dorso pinna: *Lupus Marinus.*

Contractiore, vel saltem non admodum lubrico, pinnis

Non aculeatis, quibus

Unica in dorso pinna,

Marini, quorum pinna dorsalis aut

Gravitatis centro apponitur; linea in ima ventris carina è squamis composita.

Serrata: *Halec.*

Non serrata: *Encrasischelus.*

Non longe è cauda sita

Squamosus, corpore pentagono: *Sturio.*

Non squamosus: *Ichthyoscolla.*

Fluviatiles & lacustres

Dentati: *Lucius.*

Edentuli, squamis

Maximis: *Carpio* five *Cyprius.*

Mediæ magnitudinis: *Barbus.*

Minimis, tenuibus, viscido connexis: *Tinca.*

Duæ in dorso pinnæ eriguntur

Edentuli: *Aschia*, five *Thymallus.*

Dentati: *Trutta.*

Aculeatis, duabus in dorso pinnis, anteriore autem spinis radiata,

Marina: *Mugil.*

Fluviatilis: *Perca.*

Vivipari, i. e. qui ova intus concipiunt majuscula, avium modo, eaque in utero foveant, cartilaginei

Longi: *Galeus.*

Plani: *Raia*, &c.

Pulmone respirantes, corde duobus ventriculis prædito, iisque vel

B b b

Dentati,

Dentati { fistulosi: *Cetus*.
non fistulosi: *Monoceros*.
Edentuli: *Balæna*.

“Nos ne à communi hominum opinione (inquit doctissimus *Raius*) nimis recedamus; & ut affectuæ novitatis notam evitemus, cetaceum Aquatiliū genus, quamvis cum Quadrupedibus Viparis in omnibus ferè, præterquam in pilis & pedibus, & elemento, in quo degunt, convenire videantur, Piscibus enumerabimus,” *Synop. Animal.* p. 55.

De Piscibus Anguilliformibus, seu lævibus, lubricis.

Pisces Anguilliformes vocamus, qui corpore sunt lubrico, & squamis carente, *Raii Ichthy.* pag. 103.

I. De Lampetra.

Lampetra, figura oris rotunda seu ovali, foramine in summa rostro, pinnarumque tum ventralium, tum branchialium carentia ab aliis omnibus sui generis, hoc est, longis & lubricis piscibus, facili distinguitur, *R. Ichthy.* p. 104.

A. Lampetra, *Offic.* *Rondel. de Pisc.* i. 398. *Jonsf. de Pisc.* 79. *Schonef. Ichth.* 40. *Charlt. de Pisc.* 34. *Mer. Pin.* 188. *Lampetra Rondeletii*, *Raii Ichth.* 105. *Ejusd. Synop. Pisc.* 35. *Lampetra major*, *Aldrov. de Pisc.* 539. *Salv. de Aquat.* 63. *Mustela sive Lampetra*, *Bellon. de Aquat.* 75. *Gesn. de Aquat.* 590. *The Lamprey, or Lamprey-Eel*. In fluminibus majoribus, quæ à mari subeunt, frequens reperitur. *Usu.* Caro. *Vires.* Caro venerem stimulat, multum nutrit.

II. De Serpente-Marino.

Serpens marinus, *Offic.* *Aldrov. de Pisc.* 346. *Gesn. de Aquat.* 864. *Rondel. de Pisc.* 409. *Bellon. de Aquat.* 157. *Salv. de Aquat.* 58. *Jonsf. de Pisc.* 9. *Charlt. de Pisc.* 6. *Raii Ichth.* 107. *Ejusd. Synop. Pisc.* 36. *Serpens marinus* quindecim

pedes longus, *Johnsf. Iter. Cant.* 4to, 1632. p. 17. *The Sea-Serpent*. In mari Mediterraneo reperitur. *Usu.* Caro. *Vires.* Cum radice Liliæ urinæ incontinentiam juvat, *Plin.*

III. De Anguilla.

A. Anguilla, *Offic.* *Schrod.* 325. *Mer. Pin.* 188. *Aldrov. de Pisc.* 544. *Gesn. de Aquat.* 40. *Charlt. de Pisc.* 34. *Salv. de Aquat.* 75. *Rondel. de Pisc.* ii. 198. *Schonef. Ichth.* 14. *Bellon. de Aquat.* 295. *Raii Ichth.* 109. *Ejusd. Synop. Pisc.* 37. *Jonsf. de Pisc.* 81. *The Eel*. In lacubus, fluviis, stagnis, &c. vivit. *Usu.* Pinguedo. *Vires.* Vulneraria est, capillos generat, in alopecia illita: auditum restituit auri instillata; hæmorrhoides mitigat, *Schrod.*

IV. De Remora.

A. Remora, *Offic.* *Aldrov. de Pisc.* 335. *Bellon. de Aquat.* 440. *Charlt. de Pisc.* 6. *Jonsf. de Pisc.* 7. *Raii Synop. Pisc.* 71. *Iperuquiba & Piraquiba Brasiliensibus*, *Mareg.* 180. *Raii Ichth.* 119. *Echenei seu Remora*, *Imperat.* 684. *The Sucking-Fish*. In alto mari reperitur. *Vires.* Venerem inhibet, abortus prohibet, fecundumque ad maturitatem continere creditur, *Aldrov.*

V. De Mustela.

A. Mustela, *Offic.* *Schrod.* 330. *Mer. Pin.* 190. *Bellon. de Aquat.* 130. *Mustela fluviatilis*, *Aldrov. de Pisc.* 577. *Gesn. de Aquat.* 601. *Charlt. de Pisc.* 40. *Raii Synop. Pisc.* 61. *Mustela fluviatilis*, nostratibus *Celpout* nomine à Belgis mutuato, & *Burbot* Gallico vocabulo dicta, *Ejusd. Ichth.* p. 125. *Mustela altera*, *Schonef. Ichth.* 49. *The Celpout or Burbot*. In fluviis. *Usu.* Hepar, ventriculus, & spina. *Vires.* Hepar in vitro suspensum, calorigue expositum, in liquorem liquefcit flavum admodum utilem oculorum hebetudini ac nubeculis. *Ventriculus* commendatur summe ad affectus uterinos, præcipue autem fertur secundinas pellere, colicosque dolores abigere, potus. *Spina* pulverisata caducum expugnare fertur, *Schrod.*

VI. De

VI. De Siluro.

A. **S**ilurus, *Offic. Schw. Therist. Sil. 444. Schonf. Ichth. 69. Rondel. de Pisc. ii. 180. Silurus Rondeletii, Raii Ichth. 128. Ejusd. Synop. Pisc. 70. Gesn. de Aquat. 867. Glanis, Aldrov. de Pisc. 567. Salv. 210. Charlt. de Pisc. 40. Jons. de Pisc. 101. The Sheat-fish. In Danubio flumine, &c. reperitur. Usu. Caro. Vires. Recens in cibo nutrit, & facilem præbet alvum, sale verò conditus, minimum suppeditat alimentum: arteriam expurgat, & vocem expedit. Illita saliti caro aculeos & infixæ corpori spicula extrahit. Muriæ ejus incipientibus dysenteris prodest, si in deficiendum fœtus adjiciatur: fluxiones liquidæ ad summa cutis elicit: ichiadicis infusu medetur, *Disq.**

VII. De Lupo Marino.

A. **L**upus marinus, *Schonf. Ichth. 45. Charlt. Pisc. 31. Lupus marinus Schonfeldii, Jons. Tab. xlvii. Lupus marinus nostras & Schonfeldii, Raii Ichth. 130. Ejusd. Synop. Pisc. 40. Anarrhicas, Gesn. Paralip. 4. The Sea-Wolf, or Woolf. In mari capiuntur. Usu. Dentes molares, Lapis Bufonites Officinis dicta, The Load-Stone. Bufonites Lapis, *Ind. Med. xxiii. Bufonites majusculus atro-rubens instar capsulæ glandis quercinæ, Act. Reg. Soc. N° 200. p. 750. Luid. Lithop. Brit. 70. Mort. North. 244. Bufonius, Mer. Pin. 210. Lapidis Bufonitis varietas prima, Boet. de Lap. 301. Batrachitæ vel Crapodina, Gesn. de Lap. 161. Sunt bullæ instar, altera parte cava, altera convexa, coloris ex fusco pallentis, aliquando fusci, interdum nigri, albi, viridis, versicoloris. Vires. Commendatur ad pestem, & venena, seu remedium præstantissimum, &c. *Schrod.***

D. Merret in *Pinace Rerum Naturalium Britannicæ*, Lapidem Bufonios dictos, & pro Gemmis habitos, nihil aliud esse quam dentes molares hujus Piscis his verbis ostendit: "Bufonius falsò dictus, demonstravi enim coram majestate regia (in Collegio nostro, qui interesse dignatus est exquisitissimis prælectionibus ornatissimi collegæ Doctoris Georgii Ent, quem titulo Equitis Aurati merito honoravit) hunc esse dentes molares Piscis Lupi, quem vide apud *Schwenckfeld*, & *Jons. de Piscibus, Tab. 17.*" Et Aurihces summa cum admiratione confessi sunt, hosce molares esse veros Lapidem Bufonios ab iis divenditos, *Mer. Pin.*

Ex hac origine *Lapides Alektorios* esse existimo, de quibus in *Materia Medica* mentio fit. Utrum verò ex hoc, an ex alio Piscium genere orti sint, haud mihi liquet. Dicuntur (sed falsò) in Caponii vel Galli stomacho inveniri. Lapidem quidem in Alitibus generis gallinacci reperiri experientia quotidiana demonstrat; sed hi illuc non generantur, verum ab Alitibus illis diglutiuntur, ut cibum suum comminuant, & digerant, & postmodum inter excrementa ejiciuntur.

Quæ prius scripsimus pag. 44. hujus Operis de Lapide Chelidonio, quoad originem ejus huc referri debent.

De Piscibus corpore contractione, vel saltum non admodum lubrico, qui pinnis ventralibus carent.

VIII. De Hippocampo.

A. **H**ippocampus, *Offic. Rondel. de Pisc. ii. 114. Bellon. de Aquat. 446. Charlt. Exer. 63. Salv. de Aquat. 72. C. Jons. de Pisc. 77. Mouff. Insect. fol. ult. Aldrov. de Insect. 736. Raii Ichth. 157. Ejusd. Synop. Pisc. 45. The Sea-Horse. In Mari Mediterraneo capiuntur. Vires. Cremati cinis exceptus cum liquida pice, Axungia, seu Amaracino Unguento illitus, alopecias replet, *Disq.* Remedium adversus canis rabidi morsum, *Ælian.**

IX. De Acu.

A. **A**cus, *Aristot. Acus secunda species, Rondel. de Pisc. i. 229. Acus secunda species Rondeletii, Gesn. de Aquat. 9. Acus Aristotelis, Aldrov. de Pisc. 103. Jons. de Pisc. 36. Acus vii. Salv. 68. Acus Aristotelis, seu Acus secunda species Rondeletii, Raii Ichth. 158. Ejusd. Synop. Pisc. 46. Acus altera species, five Acus Aristotelis, Blennus aliquibus dicta, *Schonf. Ichth. 11. Typhle marina, Bellon. de Aquat. 446. Petimbua-ba, Charlt. Pisc. 16. The Tobacco-Pipe fish. In Mari Adriatico invenitur. Vires. Cinerem in potu ad stillicidium urinæ commendat Galen.**

Pisces non aculeati tribus in dorso pinnis donati.

X. De Asello.

A. 1. **A**sellus, *Offic.* *Jonsf. de Pisc.* 1. Asellus major, *Charlt. de Pisc.* 2. *Schonf. Ichth.* 38. Asellus major vulgaris, *Raii Synop. Pisc.* 53. Asellus major vulgaris, Belgis *Cabeliau Ejusd. Ichth.* 165. Asellus, Merluccius, Cabeliau, *Mer. Pin.* 184. *Gesn. de Aquat.* 84. Morhua vulgaris (maxima Asellorum species) *Bellon. de Pisc.* 118. Morhua vel Molva altera, *Aldrov. de Pisc.* 289. Molva, *Rondel. de Pisc.* i. 280. Molva vel Morhua altera minor Rondeletii, *Gesn. de Aquat.* 88. **The Cod-fish, or Keeling.** *Usu.* In culinis, Caro salita, & non salita: In Officinis officula è capite exempta, Pharmacopolis nostris Lapides Dentales dicta, fortè quod dentata sint: longa sunt & tenuia, colore albicante, ab uno latere convexa, & velut characteribus notata, ab altero nonnihil concava, & striata, marginibus dentatis, colore exalbido. *Vires.* Viribus cum officulis capitum Percae & Cyprini piscium convenit, ad quos lectorem remitto.

A. 2. Asellus marinus sive Merlangius, *Ind. Med.* xv. Marlangus altera Asellorum species, *Bellon. de Aquat.* 124. Merlangius, *Jonsf. de Pisc.* 1. Merlanus secunda Asellorum species, *Rondel. de Pisc.* i. 276. Asellus minor alter, *Aldrov. de Pisc.* 287. An Asellus mollis minor, sive Asellus omnium minimus, *Raii Ichth.* 171? *Ejusd. Synop. Pisc.* 56.

Quamvis lapides seu officula Dentalio in Officinis Pharmacopolarum similia in capitibus Asini Antiquorum dicti observentur, ut & Aselli mollis; & ut opinor, in reliquis hujus generis omnibus: verum tamen seu genuinum ex hoc Asello desumitur.

A. 3. Oniscus, *Offic.* Asellus mollis major, seu albus, *Raii Ichth.* 170. *Ejusd. Synop. Pisc.* 55. Asellus minor & mollis, *Charlt. de Pisc.* 3. Asellus mollis, *Jonsf. Tab.* 2. *Mer. Pin.* 184. Merlangus altera Asellorum species, *Bellon. de Aquat.* 124. Secunda Asellorum species, *Rondel. de Pisc.* i. 276. Secunda Asellorum species Merlangus Rondeletii, *Gesn. de Aquat.* 85. Asellus minor alter, *Aldrov. de Pisc.* 287. **The Whiting.** In mari reperitur. *Usu.* Caro, jecur. *Vires.* Carnem omnes gentes &

judicant, & sentiunt esse saluberrimam, *Turn.* Jecur in phthisi commendatur.

Pisces non aculeati, quibus unica in dorso pinna, marini.

XI. De Harengiformibus.

Horum nota characteristica est linea serrata, è squamis composita in ima ventris carina, color in lateribus & ventre argenteus, splendens; squamæ grandes, & faciliè deciduæ, *Raii Ichthy.* pag. 218.

A. 1. Halec, *Offic. Schrod.* v. 329. *Charlt. de Pisc.* 4. Harengus, *Rondel. de Pisc.* i. 222. *Schonf. Ichth.* 36. *Gesn. de Aquat.* 402. *Jonsf. de Pisc.* 2. *Raii Ichth.* 219. *Ejusd. Synop. Pisc.* 103. *Mer. Pin.* 185. Harengus Flandricus, *Aldrov. de Pisc.* 294. Harengus Chalcidis species, *Bellon. de Aquat.* 271. **The Herring.** Piscis est marinus, Germanico Oceano, & alibi familiaris. *Usu.* Vesiculæ Animæ Halecis dictæ; integrum Halec, Muria seu Garum, vel Brodium, quo Halec fuerit conditum. *Vires.* Integrum Halec salitum imponitur plantis pedum, ad humores à capite derivandos, æstumque febrilem domandum. Animæ exhibitæ urinam ciere dicuntur. Muria inservit clysteribus, in coxendicum dolore, & hydrope, mundificat ulcera foetida, gangrænam cohibet, strumas dissipat, ad anginas valet cum melle illitus, *Schrod.*

A. 2. Encrasicholus, *Offic. Aldrov. de Pisc.* 214. *Charlt. Pisc.* 24. *Rondel. de Pisc.* i. 211. *Jonsf. de Pisc.* 51. *Raii Ichth.* 225. *Ejusd. Synop. Pisc.* 107. Encrasicholus, quos alii Engraulis, alii Lycostomos appellant Rondeletii, *Gesn. de Aquat.* 68. Halecula, *Bellon. de Aquat.* 169. **The Anchovy.** Sale conditæ in doliolis asservantur. *Usu.* Integer Piscis, Garum. *Vires.* Pisces conditæ imponantur ut Harengi plantis pedum. Garum iisdem usibus inservit, quibus muria Halecis.

XII. De

XII. De Sturione.

A. **STURIO**, Offic. Schrod. v. 333. Aldrov. de Pisc. 517. Bellon. de Aquat. 101. Gesn. de Aquat. 931. Fons. de Pisc. 75. Raii Ichth. 239. Ejusd. Synop. Pisc. 112. Acipenser, Rondel. de Pisc. i. 410. Charlt. de Pisc. 34. Acipenser, five Sturio, Schonf. Ichth. 9. Acipenser, Sturio, Mer. Pin. 188. Sturio five Silurus, Salv. de Aquat. 113. **The Sturgeon**. Maria eum gignunt, sed flumina maxime nobilitant. *Ufu*. Osa, & caviarium, quod est massa, saponem Hamburgensem viridem colore & substantia referens, advehiturque magna copia ex Muscovia in Italiam & alibi, cujus condiendi modum sic *Gesnerus* refert: Ova exemptis quibusdam nervis, qui intererant, lota ex aceto aut vino albo, in tabulam extendes, ut exsiccentur. Salita denique in vase aliquo, aut involuta sale, manu, non tudicula, refringantur: in succum rare texturæ, ut inde humor exeat, conjicies. Postremo vero in seriam in fundo perforatam, ut si quid humoris inest, inde exeat, in usum repones, bene premendo & operculando. *Vires*. Osa commendantur in arthritide vaga, ut & in colicis doloribus discutiendis exhibita, *Schrod.* Caviarium nutrit, semen auget, libidinem excitat.

XIII. De Ichthyocolla.

A. **ICHthyocolla**, Offic. Bellon. de Pisc. 104. Rondel. de Pisc. ii. 177. Gesn. de Aquat. 50. Raii Ichth. 244. Ejusd. Synop. Pisc. 114. Aldrov. de Pisc. 567. Huso Ichthyocolla, Schrod. v. 329. **The Anglafs-fish**. In fluviis magnis. *Ufu*. Gluten Ichthyocolla dictum; substantia est ex albo flavescens, in spiras coacta, saporis glutinosi, odoris nullius, ex corio, intestinis, ventriculo, pinis & cauda hujus piscis confecta, hoc modo: Partes dictæ in frustula tenuissima sectæ, macerantur in aqua calida quanta sufficit; hinc coquantur lento igne ad consistentiam pultis, malaxanturque antequam refrigerint in massam, & in pelliculas deducta. *Vires*. Siccat, explet, quadantenus mollit, *Schrod.* Increasat sanguinem, & anodynum est; usurpatur etiam in exulceratione pulmonum, & faucium, in fluore albo exhibetur cum successu: sunt qui exhibent in dysenteriam. Externe conglutinat.

Ichthyocolla ex vesica Hufonis fit, ut D. *Willoughby* affirmat, at *Schroderus* ex corio ejus, &c.

preparatum esse vult, *Scottus* ex pisce Ichthyocolla fieri statuit; hinc patet ex diversis piscibus fieri, nimirum ex Hufone, & pisce hic descripto sub Ichthyocollæ titulo, & fortasse etiam (inquit clarissimus & doctissimus vir D. *Joannes Raius*) aliis nonnullis.

Pisces non aculeati, quibus unica in dorso pinna, fluviatiles, dentati.

XIV. De Lucio.

FLUviatilium nomine aquarum dulcium incolæ intelligimus, tam lacustres, quam fluviatiles, Raii Ichthy. p. 245.

A. **LUCIUS**, Offic. Aldrov. de Pisc. 630. Bellon. de Aquat. 297. Schonf. Ichth. 44. Charlt. de Pisc. 42. Gesn. de Aquat. 500. Fons. de Pisc. 109. Mer. Pin. 190. Raii Ichth. 236. Ejusd. Synop. Pisc. 112. Rondel. de Pisc. ii. 188. Salv. de Aquat. 95. Schrod. v. 329. **The Pike or Pickerel**. In fluviis familiaris est. *Ufu*. Mandibula seu inferior maxilla, & axungia. *Vires*. Axungia vulgare medicamentum est, illiniturque plantis pedum, & pectusculis infantulorum, ad revellendos catarrhos, & demulcendam tussim. Mandibula exsiccat, abstergit. Hinc datur in Pleuritide, seu specificum; confert itidem ut & reliqua capitis officula in calculo, fluore albo mulierum, partuque difficili. Extrinsecus (cinis) sistit synoviam, vulnera inveterata mundificat, hæmorrhoides exsiccat, *Schrod.*

Pisces non aculeati, quibus unica in dorso prima, fluviatiles, & edentuli.

XV. De Carpione.

HIS maxillæ edentulæ sunt, dentes autem in gutture imo ore prope ventriculi orificium. Hinc Malacostomi Pisces dicti sunt. Vesica natatoria bis omnibus bipartita, Raii Ichth. p. 245.

A. Car-

A. Carpio, Offic. vel Carpo, Schrod. v. 326. Cyprinus, Aldrov. de Pisc. 635. Bellon. de Aquat. 273. Gesn. de Aquat. 309. Charlt. de Pisc. 43. Jonsf. de Pisc. 111. Mer. Pin. 190. Raii Ichth. 245. Ejusd. Synop. Pisc. 115. Rondel. de Pisc. ii. 150. Salv. de Aquat. 91. Carpa, Cassiod. **The Carp.** In lacubus, & fluviis. *Ufus.* Fel, Axungia, Ossa in faucibus *Lapides Carpionum* in Officinis dicta. *Vires.* Fel oculorum hebetudini & nubesculæ subvenit. *Axungia* nervorum affectibus calidis auxilio est. *Ossa triangularis* colicis doloribus, calculosis, comitialibusque conferre statuitur, & ad epilepsiam commendatur, Schrod.

Lapis palati ægris in gravi febris æstu allevamentum aliquod afferre traditur, quod sitim sedet & refrigeret; sanguinisque è naribus fluxiones cohibere, si ore contineatur, sunt qui affirmant. *R. Ichth.* p. 246. Ex Cyprinorum ovis Caviarium rubrum fieri solere Judæis dicatum, scribit *Bellonius.*

XVI. De Tinca.

A. TInca, Offic. Schrod. v. 334. Aldrov. de Pisc. 645. Bellon. de Aquat. 324. Gesn. de Aquat. 984. Charlt. de Pisc. 43. Mer. Pin. 190. Jonsf. de Pisc. 114. Rondel. de Pisc. ii. 157. Salv. de Aquat. 90. Raii Ichth. 251. Ejusd. Synop. Pisc. 117. Schonf. Ichth. 76. **The Tench.** Piscis est mucosus, excrementitius, amans aquas palustres, cœnosas, lutosæve. *Vires.* Dissectus imponitur pulsibus manuum, pedumque plantis, ad mitigandum æstum febrilem, vel ad divertendum venenum pestilentiale. Simili etiam modo adhiberi solet in dolore capitis ac articularum. Vivæ Tincae, una post alteram, umbilico ac hepatis impositæ, donec moriuntur, icterum curare dicuntur; luteum nimirum contrahunt colorem. Incineratam Tincam, præcipue tegumentum, in fluore albo mulierum exhiberi cum successu vidi, Schrod.

XVII. De Barbo.

A. Barbus, Offic. Aldrov. de Pisc. 597. Charlt. de Pisc. 37. Schonf. Ichth. 29. Gesn. de Aquat. 123. Raii Ichth. 239. Ejusd. Synop. Pisc. 121. Rondel. de Pisc. ii. 194. Salv. de Aquat. 86. Barba & Barbus, Mer. Pin. 189. Barbo, Schrod. v. 325. Mystus fluviatilis, Barbus, Bellon. de A-

quat. 301. **The Barbel.** In fluviis. *Ufus.* Piscis est in culpis satis laudabilis. *Vires.* Ova nonnullis assumuntur ad ciendum vomitum & alvum, quod sat violenter perficiunt. Ova venenata esse creduntur, ut scribit *Rondeletius*, quod vini turbandi alvi, & ventriculi subvertendi habeant. Vide hac de re duas Historias apud *Gesnerum*, pag. 125.

XVIII. De Leucisco.

A. Leuciscus, Offic. Bellon. de Aquat. 313. Aldrov. de Pisc. 607. Jonsf. de Aquat. 130. Charlt. de Pisc. 37. Mer. Pin. 189. Raii Ichth. 250. Ejusd. Synop. Pisc. 121. Leucisci secunda species, *Rondeletii*, Gesn. de Aquat. 26. **The Dace, or Dare.** In fluviis reperitur. *Ufus.* Caro in culinis. Pinguedo, & Fel in Officinis. *Vires.* Caro mollis suavisque est. Pinguedo aurium doloribus succurrit, & cum Felle ejusdem permista oculorum caliginem abstergit, *Rondel.*

XIX. De Rutilo.

A. Rutilus, Offic. Schonf. Ichth. 63. Rutilus sive Rubellus fluviatilis, Gesn. de Aquat. 821. Rutilus fluviatilis, Jonsf. de Pisc. 99. Rutilus sive Rubellus fluviatilis *Gesneri*, Aldrov. de Pisc. 732. 621. Raii Ichth. 262. Ejusd. Synop. Pisc. 122. Rutilus sive Rubellus fluviatilis, Charlt. de Pisc. 39. Rutilus sive Rubellus, Mer. Pin. 190. **The Roche.** In fluviis frequens est. *Ufus.* Caro. *Vires.* Ad venerem excitandam aptum quidam existimant.

Pisces non aculeati, quibus duæ in dorso pinnae eriguntur.

XX. De Genere Thynnino.

Notæ sunt, præter pinnas insigniores pinnulae aliquot exiguae prope caudam summo dorso, & in corpore innascentes, *R. Ichth.* p. 176.

A. 1. Thunnus, Offic. Aldrov. de Pisc. 112. Schonf. Ichth. 75. Jonsf. de Pisc. 4. Charlt. de Pisc.

Pisc. 6. Thynnus, *Bellon. de Aquat. 106. Gesn. de Aquat. 967. Salv. de Aquat. 123.* Thynnus seu Thunnus, *Raii Ichth. 176. Ejsd. Synop. Pisc. 57.* Orcynus, *Rondel. de Pisc. i. 249. The Tunnepe-Fish* or *Spanish Mackarel.* In alto mari invenitur. *Vires.* Conditei Thunni caro sumpta iis auxiliatur, quos vipera, nomine præster, momorderit: sed oportet vinum quam plurimum subinde cogantur haurire, ita ut vomitione reddatur. Contra acrimonias escitatorum maxime valet; canum moribus utilissime illinitur, *Disse.*

A. 2. Scomber, *Offic. Aldrov. de Pisc. 270. Schonef. Ichth. 66. Raii Ichth. 181. Ejsd. Synop. Pisc. 58. Charlt. Pisc. 27.* Scomber five Scombrus, *Gesn. de Aquat. 841. Jons. de Pisc. 63. Scombrus, Bellon. de Aquat. 200. Rondel. de Pisc. i. 234. Salv. de Aquat. 241. The Hackrel, or Macarel.* Maris incola est. *Vires.* In ictero commendatur; jecoris obstructions juvat, *Ælian.*

Pisces non aculeati, quibus duæ in dorso pinnae eriguntur.

XXI. De Genere Truttaceo.

Truttacei generis nota characteristica, quibus ab omnibus aliis piscibus queant distingui, est pinnula parva adiposa, in extremo fere dorso, nullis radiis instructa. Cæterum Truttaceum genus commodissime dividitur in edentulos, ut *Aschia*, & dentata, ut *Trutta*, *Raii Ichth. 182.*

A. 1. *Aschia*, *Thymallus*, *Offic. Thymallus, Schred. v. 333. Salv. de Aquat. 81. Jons. de Pisc. 81. Aldrov. de Pisc. 593. Charlt. de Pisc. 36. Raii Ichth. 187. Ejsd. Synop. Pisc. 62. Bellon. de Aquat. 182. Thymallus seu Thymus, Gesn. de Aquat. 978. Thymus, Rondel. de Pisc. ii. 187. The Grayling or Amber.* In fluminibus mortolis. *Usu.* Axungia. *Vires.* Oculorum maculas, ungueque abstergit, sole liquata & melle permixta maculas cutis tollit, foveas post variolas relictas explet, illita, *Schred.*

A. 2. *Trutta*, *Offic. Schred. v. 334. Bellon. de Aquat. 181. Mer. Pin. 188. Trutta fluviatilis, Aldrov. de Pisc. 585. Salv. de Aquat. 96. Gesn. de Aquat. 1005. Rondel. de Pisc. ii. 169. Jons.*

de Pisc. 85. Raii Ichth. 199. Ejsd. Synop. Pisc. 65. The Trout. In fluviis laxosis & rapidis. Piscis est culinis creberrimus & laudabilis. *Usu.* Pinguedo. *Vires.* Hæc illinitur utiliter mariscis & anifilluris, *Schrod.*

XXII. De Gobio.

A. *Gobius niger*, *Offic. Rondel. de Pisc. i. 200. Jons. de Pisc. 35. Gesn. de Aquat. 395. Aldrov. de Pisc. 97. Gobius niger Rondeletii, Raii Ichth. 106. Ejsd. Synop. Pisc. 76. Gobius marinus, Charlt. de Pisc. 15. Gobius marinus niger, Bellon. de Aquat. 233. Gobius vel Gobius niger, Schonef. Ichth. 36. The Sea-gudgeon, or Rock-fish.* In rupibus marinis capitur. *Vires.* Albus & sine sale mansus, dysenterias, henterias, & nimia egerendi desideria, quæ cum dolore fiunt, sanat, *Sim. Seth.* Illitus contra serpentium, canumque morsus auxilio est, *Disse.*

Pisces Spinosi, quibus Pinnarum dorsaliū radii aliqui aculeati sunt.

§. Pisces aculeati duabus in dorso pinnis, anterior autem spinis radiata.

XXIII. De Perca.

A. *Perca*, *Offic. Schrod. v. 331. Rondel. de Pisc. ii. 196. Mer. Pin. 190. Perca fluviatilis, Bellon. de Aquat. 295. Gesn. de Aquat. 698. Raii Ichth. 291. Ejsd. Synop. Pisc. 97. Salq. de Aquat. 296. Perca major, Charlt. de Pisc. 41. Jons. de Pisc. 47. Perca fluviatilis major, Aldrov. de Pisc. 622. Perca major, Schonef. Ichth. 55. The Pearech.* In fluviis frequens. *Usu.* Ossa in capite reperta, juxta spinæ dorfi initium, *Lapides Percarum* *Officinis* dicti. *Vires.* Hi viribus conveniunt cum reliquis lapidibus testaceis, adhibenturque in calculo atterendo, renibus abstergendis. Extrinsecus in dentificiis, vulneribus exticandis, *Schrod.*

XXIV. De

XXIV. De Mugile.

A. MUGIL, *Offic. Raii Ichth.* 274. *Ejusd. Synop. Pisc.* 84. *Aldrov. de Pisc. Salv. de Aquat.* 75. *Jons. de Pisc.* 73. *Charlt. de Pisc.* 32. Cephalus, *Rondel. de Pisc.* i. 260. Cephalus seu Mugil, *Bellon. de Aquat.* 210. Cephalus Rondeletii, *Gesn. de Aquat.* 549. **The Mullet.** In mari. *Usu.* Caro in culinis; Botargum, i. e. Ova facta, quæ hoc modo parant: Folliculos ovarum integros exemptos sale trito aspero opperiant per quatuor aut quinque horarum spatium, deinde inter duos asseres seu tabulas ligneas opprimunt per diem & noctem, postea lavant, tandem tredecim vel quatuordecim diebus continuis in sole exsiccant, noctu sub tectum recipientes. *N. B.* Alii ad fumum suspendere aiunt, procul tamen flamma, ne vehementem calorem sentiant. *Vires.* Dejectam appetentiam excitant, sitim proritant, vinique gustum jucundiorum reddunt, *Raii Ichth.* 275.

XXV. De Milvo.

A. MILVUS, *Offic. Bell. de Aquat.* 195. *Salv. de Aquat.* 188. *Aldrov. de Pisc.* 140. *Raii Ichth.* 283. *Ejusd. Synop. Pisc.* 89. *Charlt. de Pisc.* 29. *Jons. de Pisc.* 66. Hirundo, *Rondel. de Pisc.* i. 284. *Gesn. de Aquat.* 434. Pirabebe prima, *Pison. 1us 5.* *Oppian. The Kite-fish.* In Oceano, & Mari Mediterraneo plurimi habentur. *Usu.* Fel. *Vires.* Oculorum caliginem abstergit.

XXVI. De Mullo.

A. MULLUS, *Offic. Bellon. de Aquat.* 276. *Schonef. Ichth.* 47. *Raii Ichth.* 285. *Ejusd. Synop. Pisc.* 90. Mullus minor, *Salv. de Aquat.* 236. Mullus Gesneri, *Aldrov. de Pisc.* 131. Mullus barbatus, *Rondel. de Pisc.* i. 290. *Jons. de Pisc.* 39. Mullus barbatus Rondeletii, *Gesn. de Aquat.* 565. Mullus barbatus minor, *Charlt. de Pisc.* 18. **The Lesser Mullet.** In Mari Mediterraneo reperitur. *Usu.* Caro. *Vires.* Mullorum assiduo cibo aciem oculorum hebetari constat. Is marini Draconis, Aranei & Scorpionis morsibus medetur, si crudus atque dissectus admoveatur, *Diosc.*

XXVII. De Uranoscopo.

A. URANOSCOPIUS, *Offic. Aldrov. de Pisc.* 264. *Rondel. de Pisc.* i. 305. *Jons. de Pisc.* 61. *Salv. de Aquat.* 197. *Raii Synop. Pisc.* 97. Uranoscopus seu Coeli spectator, *Charlt. de Pisc.* Callionymus vel Uranoscopus, *ἡμερόσκοπος*, *Oppian. The Star-gazer.* In Mari Mediterraneo frequens capitur. *Usu.* Fel. *Vires.* Presens ad oculorum suffusiones remedium esse æstimatur.

XXVIII. De Dracone Marino.

A. DRACO MARINUS, *Offic. Bellon. de Aquat.* 215. Draco, *Jons. de Pisc.* 60. *Charlt. de Pisc.* 27. *Aldrov. de Pisc.* 255. *Rondel. de Pisc.* i. 300. Draco, *Gesn. de Aquat.* 77. *Salv. de Aquat.* 72. *Raii Ichth.* 288. *Ejusd. Synop. Pisc.* 91. **The Weaver.** In Oceano, necnon Mari Mediterraneo capitur. *Usu.* Cineres recentes è capite, Ossa, *Vires.* Recentis è capite cineres contra omnia venena prodesse affirmat *Rondel.* Offibus scarificatis gingivis dentium dolores sedari scribit *Plin.*

XXIX. De Umbra.

A. UMBRA, *Offic. Salv. de Aquat.* 115. *Raii Ichth.* 299. *Ejusd. Synop. Pisc.* 95. *Rondel. de Pisc.* i. 132. *Gesn. de Aquat.* 1029. Umbra marina, *Aldrov. de Pisc.* 81. *Bellon. de Aquat.* 129. **The Gunter, or Shadow-fish.** In Mari Mediterraneo capitur. *Usu.* Ossa in capite reperta, *Lapides Umbrarum* Officinis dicti. *Vires.* Ad dolorem colicum commendantur. In Gallia aurifices argento inclusos vulgo divendere solent, appellantque *Pierres de Colique*, quasi lapides colicis utiles. Aiunt enim gestatos, ac collo appensos, non solum colicos dolores abigere, sed etiam vetare, ne amplius redeat, *Bellon.*

XXX. De Coracino.

A. CORACINUS, *Offic. Rondel. de Pisc.* i. 128. *Schonef. Ichth.* 32. *Raii Ichth.* 300. *Ejusd. Synop. Pisc.* 95. *Bellon. de Aquat.* 115. *Aldrov. de Pisc.* 69. *Salv. de Aquat.* 117. *Charlt. de Pisc.* 15. *Jons. de Pisc.* 31. Coracinus subniger, *Gesn. de Aquat.* 294. **The Crow-fish.** Cum priore capitur. *Usu.* Ossa in capite reperta, *Lapides Coracini* Officinis dicti. *Vires.* Ad Nephriticum

cum dolorem vel Colicum à vulgo æstimantur, ab aliis etiam ad morbum regium, *Rondel.*

Pisces aculeati unica in dorso pinna, radiis anterioribus spinosis, posterioribus mollibus.

XXXI. De Melanuro.

A. **M**elanurus, *Offic. Aldrov. de Pisc. 62. Rondel. i. 126. Raii Icht. 310. Ejusd. Synop. Pisc. 131. Bellon. de Aquat. 269. Gesn. de Aquat. 542. Salv. de Aquat. 181. Charlt. Pisc. 15. Jonsf. de Pisc. 31. The Black-tail.* In mari Mediterraneo reperitur. *Vires.* Assus visum acuit, jus verò Colicos sanat, teste *Kiramide.*

XXXII. De Mæna.

A. **M**æna, *Offic. Rondel. de Pisc. i. 138. Bellon. de Aquat. 125. Gesn. de Pisc. 519. Aldrov. de Aquat. 223. Raii Icht. 318. Ejusd. Synop. Pisc. 135. Charlt. Pisc. 25. Jonsf. de Pisc. 54. The Cackrel.* In mari Mediterraneo etiam reperitur. *Vires.* Ex capitibus cinis, si illinatur, callosas sedis rimas abolet. Ejus etiam garum oris putrilagines collutione sedat, *Diosc.*

XXXIII. De Smaride.

A. **S**maris, *Offic. Rondel. de Pisc. i. 140. Bellon. de Aquat. 226. Gesn. de Aquat. 522. Aldrov. de Pisc. 227. Raii Icht. 319. Ejusd. Synop. Pisc. 136. Jonsf. de Pisc. 55. Charlt. Pisc. 36. The White Cackrel.* Maris Mediterranei incola est. *Vires.* Saliti caput exustum, excrecentes ulcerum oras pulvillosque reprimat, nomas cohibet, thymos clavosque absumit. Caro non secus ac falsamentum prodest à Scorpione percussis, aut à cane demorsis, *Diosc.*

XXXIV. De Turdo.

A. **T**urdus, *Offic. Charlt. Pisc. 13. Bellon. de Aquat. 258. Mer. Pin. 186. Turdus vulgarissimus, Raii Icht. 319. Ejusd. Synop.*

Pisc. 136. Turdus primus, Rondel. de Pisc. 174. Aldrov. de Pisc. 21. Jonsf. de Pisc. 26. Turdus primus, Gesn. de Aquat. 1016. The Wras, or Old-wife. In Oceano etiamque mari Mediterraneo reperitur. *Vires.* In Epilepsia & Pleuritide commendat *Trallian.*

A. 2. Merula, *Offic. Salv. de Aquat. 223. Bellon. de Aquat. 260. Rondel. de Pisc. i. 172. Charlt. de Pisc. 14. Gesn. de Aquat. 543. Aldrov. de Pisc. 32. Merula Turneri, Mer. Pin. 186. Turdus niger, Raii Icht. 326. Ejusd. Synop. Pisc. 137. The Cook-fish.* In Oceano reperitur. *Vires.* In curatione Epilepsiae, & dysenteriae hepaticae ex intemperie frigida exhiberi jubet *Trallian.* In distemperantia hepatis & in febricitantibus commendat *Plin.*

XXXV. De Julide.

A. **J**ulis, *Offic. Salv. de Aquat. 219. Rondel. de Pisc. i. 180. Aldrov. de Pisc. 37. Gesn. de Aquat. 464. Bellon. de Aquat. 254. Jonsf. de Pisc. 28. Charlt. Pisc. 14. Raii Icht. 324. Ejusd. Synop. Pisc. 138. The Rainbow-fish.* Circa Genuam frequens est. *Vires.* Jus alvum emollit, & urinas ciet, *Plin.*

XXXVI. De Scorpio Marino.

A. **S**corpius marinus, *Offic. Bellon. de Aquat. 248. Schonef. Icht. 67. Salv. de Aquat. 199. Scorpis, Aldrov. de Pisc. 195. Jonsf. de Pisc. 41. Gesn. de Aquat. 845. Rondel. de Pisc. i. 201. Scorpis major Rondeletii, Raii Icht. 331. Ejusd. Synop. Pisc. 142. Scorpis, Charlt. Pisc. 23. The Scorpion-fish.* In mari Mediterraneo reperitur. *Usu. Fel. Vires.* Ad suffusiones oculorum, albuginem, & hebetudines convenit, *Diosc.*

XXXVII. De Aspredine.

A. **C**ernua, *Offic. Bellon. de Aquat. 291. Cernua fluviatilis, Gesn. de Aquat. 192. Charlt. Pisc. 39. Raii Icht. 334. Ejusd. Synop. Pisc. 144. Mer. Pin. 190. Aspredo, Caius de Rar. Animal. 107. Aurata, Rondel. de Pisc. i. 115. Perca fluviatilis minor, Aldrov. de Pisc. 624. Jonsf. de Pisc. 108. The Ruff.* In rivulis majoribus Angliæ. *Usu. Ossicula in capite reperta. Vires.* Adversus calculos renum, & quæ in costis alibive sentiuntur dolores pungentes commendat *Gesn.*

Pisces Cartilaginei.

Pisces Cartilaginei Plinio dicuntur, qui pro spinis cartilagineum habent, qui intra vivum grande concipiunt, quod in utero fovant, & excludunt, adeoque vivum Animal pariunt. Hi omnes squamis carent, pro branchiis autem seu potius branchiarum aperturis quinque habent utrinque foramina oblonga, eorumque mares duas appendices pinnis, quæ podicem complectuntur adnexas, quas mentulas esse putamus, Raii Icht. p. 45.

§ De Cartilagineis planis.

XXXVIII. De Pastinaca marina.

Pastinaca, Salv. de Aquat. 144. Rondel. de Pisc. i. 331. Pastinaca marina, Offic. Charlt. Pisc. 10. Aldrov. de Pisc. 424. Jons. de Pisc. 19. Gesn. de Aquat. 679. Pastinaca marina lævis, Bellon. de Aquat. 95. Pastinaca marina prima Rondeletii, Raii Icht. 67. Pastinaca marina lævis Bellonii, Ejusd. Synop. Pisc. 24. Aquila piscis, seu Pastinaca marina, Mer. Pin. 185. **The Doyson-Fish, Fire or Fierce-flaw.** In alto mari reperitur. Usu. Jecur, Aculeus qui ejus cauda enatus. Vires. Jecur ad pruritus conferre prædicant, in oleo decoctum lichenas & lepras tollit, Wotton. Aculeus adversus squamis reflectitur, dentium dolores mitigat, nam eos frangit & evocat, Diosc.

XXXIX. De Raia.

Raia, Offic. Salv. de Aquat. 149. Schonef. Icht. 57. Mer. Pin. 185. Bellon. de Aquat. 80. Raia clavata, Aldrov. de Pisc. 450. Rondel. de Pisc. i. 353. Gesn. de Aquat. 795. Charlt. Pisc. 11. Raii Icht. 74. Ejusd. Synop. Pisc. 26. **The Thornback.** In Oceano reperitur. Usu. Caro, Jecur, Fel. Vires. Caro Venerem stimulat, analeptica est. Jecur easdem vires obtinet. Fel oculorum caliginem abstergit, pruritum sanat.

XL. De Squatina.

Squatina, Offic. Aldrov. de Pisc. 471. Salv. de Aquat. 152. Rondel. de Pisc. i. 367. Bellon. de Aquat. 78. Raii Icht. 79. Ejusd. Synop. Pisc. 26. Charlt. Pisc. 12. Gesn. de Aquat. 899. Jons. de Pisc. 23. Mer. Pin. 186. **The King-stone, or Monk-fish.** In Oceano Britannico & alibi capitur. Usu. Ova, Coria, Cinis. Vires. Ova exsiccata ad sistenda alvi profluvia multum conferre experientia compertum piscatorum, qui iis ad omnes alvi fluores utuntur, Rondel. Ex cute optimum fit in psora & scabie sinegma, ejusdemque cinis contra alopeciam & ulcera capitis manantia prodest, Aldrov.

XLI. De Torpedine.

Torpedo, Offic. Aldrov. de Pisc. 415. Rondel. de Pisc. i. 358. Jons. de Pisc. 18. Charlt. Pisc. 9. Salv. de Aquat. 142. Bellon. de Aquat. 89. Gesn. de Aquat. 988. Raii Icht. 81. Ejusd. Synop. Pisc. 28. **The Cramp-fish.** In mari Mediterraneo reperitur. Vires. Diuturnis capitis doloribus admota cruciatus vehementiam mulcet, eadem apposita everfam sedem prociduamque coerces, Diosc.

De Cartilagineis longis.

XLII. De Cane Carcharia.

Canis Carcharias, Offic. Charlt. Pisc. 7. Aldrov. de Pisc. 383. Bellon. de Aquat. 60. Canis Carcharias seu Lamia, Gesn. de Aquat. 173. Raii Icht. 47. Ejusd. Synop. Pisc. 18. Canis Aristoteli seu Carcharias, Jons. de Pisc. 13. Canis Galeus, Salv. de Aquat. 132. Lamia, Rondel. de Pisc. i. 390. **The White Shark.** Tum mari Mediterraneo, tum in Oceano reperitur. Usu. Dentes Serpentis, & dentes ejusdem petrefacti *Glossopetra*, Offic. dicti. Vires. Dentes adversus venena æstimantur: Eos mulierculæ è collis puerorum suspendunt, quoniam dentitionem juvare vulgò creduntur, puerorumque arcere pavores, Rondel. Glossopetra.

Glossopetra vim alexipharmacam obtinere à quibusdam credatur.

XLIII. De Galeo.

A. **M**ustelus Spinax, *Offic. Bellon. de Aquat.* 69. *Salv. de Aquat.* 136. Galeus acanthias, *Rondel. de Pisc.* i. 373. *Gesn. de Aquat.* 607. *Jons. de Pisc.* 16. Galeus acanthias sive spinax, *Aldrov. de Pisc.* 399. *Raii Icht.* 56. *Ejusd. Synop. Pisc.* 21. Galeus acanthias, Mustelus Spinax, *Charlt. Pisc.* 8. Canis marinus aut Galeus, *Schonef. Icht.* 29. **The Hound-fish, falsly called Seal.** Cavernosa maris receptacula incolit. *Usu.* Cutis aspera, cujus usus est apud mechanicos ad Alabastritem, Sagittas, &c. poliendum, in medicina nunquam occurrit.

De Piscibus Cetaceis.

Cetacei Pisces, auctore Aristotele, ii proprie dicuntur, qui magni sunt & perfectum Animal ex semine, non ex Ovo gignunt; vel sunt qui Quadrupedum viviparorum more pulmone respirant, coeunt, concipiunt, vivos fetus pariunt, & lacte alunt, *Raii Icht.* p. 21, & 22.

XLIV. De Delphino.

A. **D**elphinus, *Offic. Aldrov. de Pisc.* 701. *Rondel. de Pisc.* 459. *Charlt. Pisc.* 47. *Bellon. de Aquat.* 9. *Gesn. de Aquat.* 319. *Raii Icht.* 28. *Ejusd. Synop. Pisc.* 12. *Jons. Pisc.* 47. **The Dolphin.** In Oceano Britannico & alibi invenitur. *Usu.* Jecur, Cinis, Venter, Adeps. *Vires.* Venter siccus & tritus in potu Spleneticos sanat. Jecur assum & in Cibo sumptum tertianam, quartanamque, & omnem nocturnum typhum integrè sanare assèrit *Kiraniid.* Cinis inter medicamenta quæ Lychenas & Lepras tollunt, enumeratur à *Plinio.* Adeps medetur Hydropicis liquatus & cum vino potus, *Idem.*

XLV. De Monocerote.

A. **Q**uatuor Animalium terrestrium Monoceroton species ab auctoribus describuntur. 1. *Oryx bifulca* seu *Strepsiceros*, i. e. *Lupus ma-*

rinus, Gesn. & Bellon. 2. *Asinus Indicus* monoceros. 3. *Monoceros* equi figurà vulgo pictus. 4. *Rhinoceros.*

Quarum priores tres, quicquid de iis garriant aut litigent Auctores, pro fictitiis & fabulosis habemus, nec ullum Animal terrestre Unicornem præter Rhinocerotem agnoscimus: Quem *Andreas Baccius* verum Monocerotem esse affirmat.

Piscium quoque species aliquot Monocerotes esse dicuntur; è Cetaceo genere duæ, quarum altera piscis ille est, cujus cornu, aut potius dens, intortus, & intus concavus, in *museis curiosorum* sæpius occurrit, estque Cornu monocerotis *Officinarum*, quem hic exhibeo.

Monoceros, Unicornu, *Offic. Park. Theat.* 1611. Monoceros, *Raii Icht.* 42. *Ejusd. Synop. Pisc.* 11. Monoceros, Unicornu marinum, *Charlt. Pisc.* 47. Cetus marinus *Narwal* dictus, *Mont. Exot.* 6. Balæna decimum sextum genus dicitur *Narwal, Schonef. Icht.* 28. **The Unicorn.** In freto Davis invenitur. *Usu.* Dens prægrandis, candidus, teres, striatus, tornabilis, ex mandibula superiori sinistra, eodem fere modo ac Elephantis prodians, dextra autem cito decidit. Ab Ebore distinguì potest, fibris quas subtiliores exhibet, simul & solidius ac gravius ferè est; in cæteris ebur æmulatur. *Vires.* Sudoriferum est, Alexipharmacum, ac Cordiale. Hinc laudatur adversus venena, morbos contagiosos, &c. Proficuum quoque censetur in Epilepsia infantum, *Schrod. Andreas Baccius*, qui integrum de Unicornu Tractatum conscripsit, ejus fragmenta annulis includere jubet, digitisque circumferre, vel de collo, loco amuleti, suspendere, ut cutim tangat. Eandem vim habet cum Cornu Cervi, Ebore, &c.

Frustula cornuum, quæ nomine monocerotis venduntur, nihil sunt aliud, ut affirmat *Paulus Ammannus*, quàm Ossa Balænae, Equi Marini, aut Elephantis dentes, qui juxta *Cardanum* artificio ita sequacia reddi possunt, ut Monocerotis mentiantur.

XLVI. De Cete.

A. **C**etus, *Offic.* Cete admirabile aliud, *Clus. Exot.* 131. Balæna, *Mer. Pin.* 190. Balæna macrocephala, quæ binas tantum pinnas laterales habet, *Sib. Phal.* 12. Balæna major, inferiore tantum maxilla dentata, macrocephala, bipennis, *Raii Synop. Pisc.* 15. Balæna, *Ejusd. Icht. Tab. A. f. 3.* Cete, 41. Cete, *Jons. Tab.* 42. Trompa, *Park. Theat.* 1607. *Sperma Ceti*
C c c 2 falso

falso dicta. *The Parmastey Whale*. In Mare Groenlandico & Islandico capiuntur. *Ufu*. Pinguedo quædam naturalis, substantiæ squamosæ, albæ, teneræ, mollis, quasi ex parvis raris furfuraceis squamis conflata, nata in ventriculis cerebri, aliquando etiam ex maris superficie collecta, lixivii beneficio purificata, saporis pinguis & piscosi.

Præter prædictas duæ aliæ Cetorum species à D. Sibbald, E. A. recensentur, in quorum capitibus *Sperma Ceti* invenitur.

N. B. Quod ad nos transfertur raro, colligitur è summo mari, potius qui Groenlandiam navigant, colligunt ex ipsa superficie cerebelli Balænarum intersectarum, & per pannum exprimunt, & cum domum veniunt lixivio forti extrahunt pinguedinem omnem superfluum, ut album reddatur. 2. Alii autem inter lobos Tuberis cerebelli propriis manibus se collegisse affirmant, alii sedem collocant in cavitate glandulosâ Maxillæ inferioris. Vid. D. Tyson de *Anatom. Phocænae*. Eligatur candidum, pingue, recens, non rancidum, neque flavum. *Vires*. Humectat, resolvit, anodynum est, proin vulgaris usus in coagulati sanguinis resolutione à casu vel similiter contracti: In torminibus colicis sedandis, ut & in torminibus ventris Infantum mitigandis: In tussis tartaroque pulmonum demulcendo. Extrinsecus sunt qui cicatricibus exanthematum illinunt, ut carne eas repleant, *Schrod.*

De *Spermate Ceti* Auctores in varias opiniones distracti sunt. *Schroderus* Mineralibus illud accenset, & *Bituminis* genus in Mari collectum esse vult. Sunt autem alii qui florem salis à Veteribus descriptum nominant, adeoque spumofum quid salis marini esse perhibent. Verum & hi hallucinantur, inquit *Schroderus*, 1. Quod cum Veterum flore salis, qui ruber & liquidus describitur, minime conveniat. 2. Quod sit citra vim absterforiam & salum, quam spuma salis utique referat. Verum plerique Philosophi Animalium cuidam originem suam debere contendunt. Hi tamen etiam sententiis suis divisi sunt. Nonnulli *Ceti* cujusdam *Sperma* revera esse statuunt, ut nomen ipsum arguit. *Gesnerus* Lac Balænarum in mare effusum & ibi concretum esse vult. *Borrighius* quod sit spinalis medulla contendit. Alii denique cerebrum ipsum esse existimant. Quod *Sperma* non sit ostendit *Wormius*, corpus illud inquiens, quod à nobis *Sperma Ceti* vocatur, non est ipsum semen, sed liquor Cerebri. Eiusdem opinionis est *Clusius*. Quodque nec lac sit, neque spinalis medulla, neque Cerebrum ipsum, ab ipsius pinguedine demonstrare potest. Quid sit, quibusque in Animalibus inveniat jam antea ostendi.

Fieri itaque potest, ut tam in mari quam in tali *Ceto* reperiatur hæc materia, inquit *Ammannus*. In *Ceto*, quando capitur, quia generatur in ejus Cerebro: In Mari autem, quando hic *Cetus* pugnando cum aliis occubuit, fracto Cranio, vel etiam, certo tempore, instinctu naturæ per proprios meatus sponte evacuaverit.

XLVII. De Ambra-grisea.

A. Ambra-grisea, *Offic. Mer. Pin.* 219. *Park. Theat.* 1566. *Sibb. Phalain.* 42. Ambra, *Aldrov. Mus. Metal.* 430. *Worm. Mus.* 33. Succinum griseum, Ambra-grisea vulgo, *Charlt. Foss.* 15. Ambra-grisea seu ex albo grisea, *Dough. Ind.* 6. Ambra-grisea, *Mont. Exot.* 12. Ambra cinerea, *Ind. Med.* vii. *Ambergrise*. In litore ex mari ejecta frequentius invenitur. Duo in Officinis nostris Pharmacopoliis eo nomine veneunt, Grisea scilicet & nigra: Optima censetur Grisea, seu coloris cinerei à sordibus purgata, odorata, lævis, quæque acu calidâ leviter perfoffa succum pinguem ac odoratum refudat. *Vires*. Calfacit, siccat, resolvit, Cor Cerebrumque roborat, spiritus vitales ac animales sulphurea sua ac suavi exhalatione suscitatur reficitque, &c. *Schrod.*

De *Ambra-grisea* natura haud parùm disputatum est, & in tria etiam Naturæ Regna, nempe *Minerale*, *Vegetabile*, atque *Animale* relata est; sub primum verò ipse in prioribus hujus libri editionibus redegit. Qui Scriptores consulendi, quæque illorum de hac re sententiæ sunt, in *Historia mea Harvicensi* fusè tractavi; sed quum hæc Anglico scripta sit Idiomate, exterorum gratia Latinorum Scriptorum, quos illi citavi, nomina huic Libro subjungam. Censeo igitur nec *Minerale*, nec *Vegetabile*, id esse, sed *Animalis* planè originis; non autem *Insecti* cujusquam opus, vel *Avis Madagascariæ* alicujus *Stercus*, sed ex hujusmodi *Ceti* ortum ducere. Errant verò qui putant *Stercus* esse *Animalis*, uti Nautæ nostri, qui Balænas captant, quique Rei Anatomicæ ignari, quum eam in ventre inferiori aut alvo inveniant, ita opinentur: Denique est concretum quidpiam, non in folliculo quodam peculiari, uti nonnullis videtur, sed in *Vesica* ipsæ *Urinaria*, idque in Mare solo, uti apparet ex observationibus *Atkinsii* aliorumque, quas *Regiæ Societati* communicavit *Paulus Dudleyus* Arm. quæque editæ sunt in *Act. Philos.* 387. pag. 267. Utrum verò hæc sit Morbi genus, cujusmodi est in corporibus humanis calculus, aut Sulphurea vel oleosa *Urinæ* concretio, ex Observationibus futuris patebit.

tebit. Mihi quidem potius videtur prius esse, ob hæc rationes, quod primò variis constare tunicis *Cepæ* instar dicatur, deinde quod omnibus id genus Balænis non invenitur. Quod verò solo in Masculo reperiri dicatur, uti *adeps* etiam *Sperma Ceti* falso dictus, eo fit, quia fœmina hujusce generis raro aut nunquam capiatur. *Ambra-grisea* sæpè in litus ejecta est, Animal ex quo nascitur mortuo, quumque levis atque oleosæ naturæ sit, aquæ tantisper innatat, dum in terram injiciatur.

Ambra nigra, *Black Ambergrise*. Ex India Orientali ad nos transportatur, de qua maxima est Auctorum inter se dissensio. Sunt enim qui veræ *Ambrae* nativæ speciem faciunt, quæ reliquis sit imbecillior. Alii factitiam statuunt ex Moscho, Zibetta, Ligno Aloës, Styrace & Labdano, quomodo Pharmacopolas nostros Anglicanos eam conficere certior factus sum; quæ facilis cognitu est, odore scil. quo res ex quibus confecta est prodit, tum quoque colore, & quod aquæ imposita citius mollescat, quam nativa.

Pro Historia *Ambrae-griseæ*, Vid. *Traſtatus Anglicos Weekly Memorials* dictos, Item Ephem. German. & D. *Tropham de Insula Jamaicâ*. Conf. etiam Fallopii, & Klebii *Libel. de Ambra*.

A. 2. Balæna, *Offic. Recch. Hist. Mex.* 568. Balæna vulgaris, *Aldrov. de Pisc.* 688. *Jonſ. de Pisc.* 152. *Charlt. Pisc.* 46. Balæna vulgaris e-dentula, dorso non pinnato, *Raii Synop. Pisc.* 6. Balæna major laminas in superiore maxilla habens, bipennis, fistula carens, *Sib. Phal.* 27. Balæna vulgo dicta sive Musculus, *Rondel. de Pisc.* 1. 475. Balæna vulgo dicta sive Mysticetus Aristotelis, Musculus Plinii, *Gesn. de Aquat.* 114. Cetus, *Schrod. The Whale*. In mare Septentrionale frequentius. *Uſu*. Axungia seu Oleum, sed in Officinis raro, inter Mechanicos frequenter, & *Whale Oil*, oꝝ *Train Oil* dicitur; etiam Laminæ corneæ in ore positæ *Whale Bone* dictæ. *Vires*. Axungia medetur Scabiei illita, *Schrod.*

Alia præterea aliquot Piscium species à D. Salmon in *Pharmacopœia sua Londinensi* memorantur, ut v. g. *Cyprinus latus*, *Alausa minor*, *Alburnus Liparis*, *Apua Corbitæ*, *Aquila marina*, *Aurita*, *Conger*, *Clupea*, *Cuculus*, *Lavaretus*, *Lyra*, *Locha*, *Orbes*, *Passer*, & *Rhombus*: Quibus cum nullæ vires medicæ attribuantur, sed usus duntaxat culinares, plura de iis dicere superſedeo, nomina sola sufficere existi-mans.

SECTIO SECUNDA.

De Avibus.

Aves sunt animalia Sanguinea, ovipara, plumosa, alata, bipeda, pulmone respirantia, corde duobus ventriculis prædita, capite rostrato, rostro substantiæ corneæ, dentibus carentia.

Aves sunt, vel

Terrestres

Rostro & unguibus aduncis, carnivoræ & rapaces,

Diurnæ quæ interdiu prædantur

Majores; atq; hæc vel { Generosiores: *Aquila*.
Ignaviores: *Vultur*.

Minores, ad aucupium institui solitæ

Macropteræ, i. e. alis longis & caudæ ferè æqualibus instructæ: *Milvus*.

Brachypteræ, i. e. alis brevibus & ab extrema cauda multum deficientibus, digitis posticis

Singulis, unguibus nigris: *Accipiter*.

Binis, unguibus etiam luteis: *Cuculus*.

Nocturnæ, quæ internoctu volant & prædantur: *Noctua*.

Rostro & unguibus rectioribus minusque hamatis, suntque vel

Maximæ, singulares & sui generis, ob corporum molem & alarum parvitatem volandi impotes: *Struthio*.

Mediæ magnitudinis, rostris instructæ

Magnis, crassis, validis, & oblongis, quæ vel sunt

Victu promiscuo, ex carnibus & infectis, colore

Nigricante, corpore

Majore: *Corvus*.

Minore: *Cornix*.

Vario ex nigro & albo: *Pica*.

Insectivoræ: *Upupa*.

Minoribus & brevioribus, quæ vel carne